

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою університету,
протокол № 8 від 1 березня 2017 р.,
уведеними в дію наказом ректора
№ 61-р від 01. 03. 2017 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою
університету,
протокол № 5 від 26 грудня 2017 р.,
уведеними в дію наказом ректора
№ 35-р від 26. 12. 2017 р.

Б.Б.Буяк

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ ДОКУМЕНТІВ,
ЩО ПОДАЮТЬСЯ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ
ДОКТОРА І КАНДИДАТА (ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ) НАУК**

ТЕРНОПІЛЬ - 2017

1. З метою посилення контролю за підготовкою та атестацією наукових і науково-педагогічних кадрів та на виконання Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. № 656, «Положення про спеціалізовану вчену раду», затвердженого наказом МОНмолодьспорту України від 14.09.2011 р. № 1059, Наказу від 17.10.2012 р. № 1112 Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук», Наказу від 03.12.2012 р. № 1380 Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про внесення змін до Наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17.10.2012 р. № 1112», Наказу Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 р. № 758 «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів» встановити наступний порядок проходження документів у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, які подаються на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук:

1.1. Здобувач отримує висновок кафедри щодо наукової цінності дисертаційного дослідження, який оформлюється за встановленим зразком як витяг з протоколу засідання кафедри (міжкафедрального семінару), лабораторії, відділу, на якому обов'язково присутні не менше 3 докторів наук у галузі, з якої виконувалась дисертація, підписується головою засідання (головуючим, керівником семінару) - завідувачем кафедри, лабораторії, відділу, як правило, доктором наук, секретарем засідання, засвідчується підписом начальника відділу кадрів (остання сторінка), затверджується ректором/проректором з наукової роботи та міжнародного співробітництва і скріплюється печаткою університету (перша сторінка).

У висновку поряд з іншими аспектами характеристики дисертації та особистості здобувача має бути зазначено, ким і коли була затверджена тема дисертації, визначено конкретний особистий внесок здобувача до всіх наукових праць, у тому числі, опублікованих зі співавторами. Для здобувачів наукових ступенів з біологічних наук висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень.

Кафедра рекомендує дисертацію до розгляду в спеціалізованій вченій раді за умови висновку, що свідчить про її оригінальний характер та відсутність авторських запозичень.

Перевірка дисертації на академічних плагіат здійснюється на госпрозрахунковій основі.

Оформлення висновку та його затвердження ректором університету/проректором з наукової роботи та міжнародного співробітництва здійснюється протягом місяця від дня рекомендації кафедрою дисертаційного дослідження до захисту. У випадку несвоєчасного оформлення висновку кафедри без поважної причини може призначатись повторний розгляд.

Висновок чинний протягом одного року з дня його затвердження до моменту подання дисертації до розгляду у спеціалізовану вчену раду.

1.2. Відповідно до Додатку 2 «Положення про спеціалізовану вчену раду» («Перелік документів, які подає до спеціалізованої вченої ради здобувач наукового ступеня») здобувач до спеціалізованої вченої ради подає такий пакет документів:

- Супровідний лист від керівництва установи, в якій працює здобувач, з проханням прийняти дисертацію до захисту в спецраді установи.
- Ксерокопія першої сторінки паспорта здобувача, засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради (2 прим.)
- Особову картку (форма П-2ДС), затверджену наказом Міністерства статистики України від 26.12.95 №343,

zareєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.95 за №484/1020, з відомостями станом на час подання документів до спеціалізованої вченої ради, засвідчена підписом керівника кадрової служби та печаткою за основним місцем роботи, з фотокарткою, на якій проставлена печатка тієї установи (два примірники). Особова картка повинна бути завірена за місцем основної роботи/ навчання здобувача. Якщо здобувач тимчасово не працює, до особової картки, засвідченої за останнім місцем основної роботи/ навчання здобувача додається документ, який це підтверджує (довідка з центру зайнятості).

- Копії дипломів магістра (спеціаліста), засвідчені підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу (2 примірники). У разі якщо документ про вищу освіту виданий навчальним закладом іноземної держави, то додатково надаються переклад документа українською мовою, засвідчений нотаріально, та копія довідки про визнання іноземного документа про освіту, виданої МОН України (2 примірники).
- Копія свідоцтва про зміну імені, засвідчена підписом вченого секретаря спеціалізованої вченої ради та печаткою наукової установи чи вищого навчального закладу (у разі зміни здобувачем імені) (2 примірники).
- Посвідчення про складені кандидатські іспити, засвідчене підписами і печаткою установи за формою, визначеною Положенням «Про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999р. №309 (для здобувачів наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії)).
- Витяг з наказу про зарахування до аспірантури, засвідчений в усталеному порядку (якщо здобувач наукового ступеня кандидата наук навчався в аспірантурі) (2 примірники).
- Копія диплома про науковий ступінь кандидата наук (2 примірники), засвідчується вченим секретарем спеціалізованої вченої ради – для здобувачів наукового ступеня доктора наук. У разі, якщо документ про науковий ступінь виданий уповноваженим органом іноземної держави, з якою підписана міжнародна угода про взаємовизнання документів про наукові ступені, і легалізований, якщо інше не передбачено міжнародними угодами та конвенціями, то додатково подають переклад документа українською мовою, нотаріально засвідчений (для іноземців).
- Висновок установи про наукову і практичну цінність дисертації (два примірники).
- Відгук наукового керівника (наукового консультанта) з оцінкою доробку здобувача та його роботи у процесі підготовки дисертації, засвідчений печаткою за основним місцем роботи наукового керівника (наукового консультанта).
- Список наукових статей, завірених ученим секретарем установи, в якій працює здобувач, їх ксерокопії.
- До документів додаються: **дисертація**, оформлена згідно зі встановленими вимогами; **автореферат** дисертації, оформлений згідно зі встановленими вимогами та підписаний автором на обкладинці (2 примірники); **монографії** (зі списком завірених поштовим відділенням розсилки), авторські свідоцтва (копії), наукові статті (копії), друковані тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, шкіл (копії), перераховані в авторефераті, засвідчені установою, де виконувалася робота (в одному примірнику);

копії друкованих статей подаються разом із копіями 1-2 сторінок (важлива інформація про склад редколегії та поліграфічно-фахові реквізити видання) номеру журналу, в якому вони опубліковані, та змісту до прізвища автора (на момент подання документів у спеціалізованій вченій раді університету від дня виходу (розсилки) останньої публікації повинен пройти 1 місяць для кандидатської дисертації та 2 місяці для докторської дисертації); **автореферат** захищеної здобувачем кандидатської дисертації (для здобувачів наукового ступеня доктора наук); примірник захищеної кандидатської дисертації (для здобувачів наукового ступеня доктора наук); **компакт-диск типу CD-R**, на якому міститься файл з текстом автореферату (ім'я файла – aref.doc), текстом дисертації (ім'я файла – dis.doc.)

1.3. Спеціалізована вчена рада розглядає документи здобувача на відповідність чинним вимогам МОН України.

1.4. За необхідності, відповідно до п. 15 чинного «Порядку присудження наукових ступенів», спеціалізована вчена рада призначає додатковий кандидатський іспит здобувачеві наукового ступеня кандидата наук, який не має повної вищої освіти у галузі науки, з якої підготовлено дисертацію.

1.5. За дорученням ректора/проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва, вчений секретар спеціалізованої вченої ради розглядає вищезазначений пакет документів.

1.6. У разі відсутності одного з супровідних документів або наявності помилок в оформленні будь-якого з документів, вчений секретар має право відмовити у подальшому проходженні документів та повернути супровідні документи та дисертаційну роботу.

Здобувачі з інших ВНЗ чи наукових установ подають документи безпосередньо вченому секретарю спеціалізованої вченої ради університету, який перевіряє їх на відповідність чинним вимогам МОН України.

Ректор університету (проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва) приймає рішення щодо оплати здобувачем захисту дисертації, додаткових кандидатських іспитів (за їхньої необхідності).

Ректор (проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва) приймає рішення щодо тимчасових змін у складі спеціалізованих вчених рад у разі необхідності проведення разових захистів та в інших випадках, передбачених відповідними положеннями чинної нормативно-правової бази, яка регулює порядок підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні.

Від дати розпорядчого підпису ректора (проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва) розпочинається формальна процедура розгляду дисертації.

Здобувачі наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії), підготовка яких здійснюється на базі ТНПУ імені Володимира Гнатюка, складають кандидатські іспити виключно за місцем їхньої підготовки.

1.7. У разі відповідності поданих документів чинним вимогам, здобувач надає письмову згоду на перевірку його дисертаційної роботи й автореферату на академічний плагіат та розміщення текстів дисертації і автореферату на сайті університету.

1.8. Захист дисертацій відбувається на госпрозрахунковій основі відповідно до переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року №796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами освіти, що належать до державної власності» та згідно з кошторисами, затвердженими ректором університету.

Без оплати можуть захищатися аспіранти, докторанти, співробітники університету, випускники аспірантури, які до завершення терміну навчання рекомендовані відповідними кафедрами та протягом року подали документи до розгляду у спеціалізовану вчену раду, а також працівники інших ВНЗ, організацій та установ державної форми власності, з якими університет має угоди про співпрацю у науковій сфері чи в галузі підготовки й атестації наукових та науково-педагогічних кадрів.

2. Процедура попереднього розгляду регулюється п. 3. «Положення про спеціалізовану вчену раду». Комісія спеціалізованої вченої ради встановлює науковий рівень дисертації, відповідність її профілю ради, кількість і обсяг публікацій та повноту опублікованих матеріалів дисертації, а також надає пропозиції щодо призначення офіційних опонентів.

Спеціалізована вчена рада приймає дисертацію до захисту тільки після перевірки дисертаційної роботи на академічний плагіат, яку може здійснювати як наукова частина університету, так і спеціалізована вчена рада за наявності відповідного технічного забезпечення.

Результати перевірки роботи на академічний плагіат аналізує учений секретар спеціалізованої вченої ради, після чого рада приймає відповідне рішення. У випадку встановлення комісією спеціалізованої вченої ради факту текстових запозичень, відповідно до п.4.7. чинного «Положення про спеціалізовану вчену раду» робота знімається з розгляду і повертається здобувачеві без права її повторного захисту. Якщо дисертаційна робота визнається самостійним дослідженням, в якому відсутні недозволені компіляції, це зазначається окремим пунктом у висновку комісії спеціалізованої вченої ради та, відповідно, у витягу з протоколу спеціалізованої вченої про прийняття дисертації до захисту.

Спеціалізована вчена рада приймає до захисту докторську дисертацію не раніше ніж через 21 календарний день та не пізніше ніж через три місяці після подання здобувачем усіх документів до розгляду в спеціалізовану вчену раду, а кандидатську – не раніше ніж через 12 календарних днів та не пізніше ніж через два місяці.

3. Після прийняття дисертації до захисту спеціалізована вчена рада надсилає до спецвипуску газети «Освіта України» повідомлення про захист, яке містить:

- прізвище, ім'я, по батькові здобувача;
- посаду здобувача і повну назву установи, де він працює;
- назву дисертації;
- шифр та назву спеціальності;
- шифр спеціалізованої вченої ради;
- назву ЗВО, наукової установи, її відомче підпорядкування, адрксу і телефон;
- дані про наукового керівника;
- дані про офіційних опонентів.

Після опублікування повідомлення про захист дисертації в офіційному друкованому виданні МОН України, спеціалізована вчена рада призначає здобувачу дату захисту, але не раніше ніж через місяць від дати виходу повідомлення.

Особова справа здобувача зберігається в спеціалізованій вченій раді університету до захисту дисертації.

4. Після виходу повідомлення про захист, яке підтверджується копією

сторінки з офіційного видання МОН України з текстом повідомлення, вчений секретар спеціалізованої вченої ради підписує до друку автореферат, до цього вже завізований підписами наукового консультанта (керівника), голови спеціалізованої вченої ради, а також списки розсилання автореферату, попередньо завізовані вченим секретарем спеціалізованої вченої ради.

4.1. Розсилання автореферату дисертації на здобуття наукових ступенів доктора чи кандидата наук здійснюється не пізніше ніж за місяць до захисту за переліком установ і організацій, до яких обов'язково надсилаються автореферати дисертацій, затверджених МОН України в установленому порядку, і за додатковим списком, затвердженим радою, який містить прізвища членів спеціалізованої вченої ради, де відбудуватиметься захист, ради, наукові установи, вищі навчальні заклади за профілем дисертації та відомих фахівців у даній галузі науки, зокрема офіційних опонентів.

4.2. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня проводиться не раніше ніж через місяць після розсилання автореферату.

4.3. За місяць до призначеної дати захисту один примірник дисертації та 2 примірники автореферату передаються до Наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка для ознайомлення громадськості з матеріалами дослідження. Бібліотека дає підтвердження здобувачеві про надходження примірника дисертації та автореферату із зазначенням дати надходження.

Усі вищезазначені документи, в міру їх оформлення, а саме – список розсилання автореферату, довідка з бібліотеки, 8 примірників авторефератів, згідно з установленим терміном, вкладаються в особову справу здобувача, яка знаходиться у спеціалізованій вченій раді університету.

4.4. Наукова частина на офіційному сайті університету (рубрика «Календар подій») розміщує повідомлення про прилюдний захист дисертації. Не пізніше ніж за місяць до захисту на сайті університету в розділі <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/radu.php> оприлюднюється текст автореферату у PDF-форматі (для читання) і не пізніше ніж за 10 днів до захисту – текст дисертації та відгуки офіційних опонентів.

4.5. Для направлення дисертації на розгляд офіційним опонентам, після призначення дати захисту, у вченого секретаря спеціалізованої вченої ради університету здобувач отримує листи до офіційних опонентів за встановленим зразком.

4.6. Відгуки офіційних опонентів мають бути оформлені відповідно до п.3.8 «Положення про спеціалізовану вчену раду», підписані ученим секретарем спеціалізованої вченої ради та зареєстровані канцелярією університету не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня захисту дисертації.

За 10 календарних днів до призначеної дати захисту здобувач отримує копії відгуків офіційних опонентів у вченого секретаря спеціалізованої вченої ради, які також оприлюднюються на сайті університету.

4.7. Оформлення необхідних документів та оплата праці офіційних опонентів здійснюється бухгалтерією університету. Для цього потрібно до першого числа місяця, в якому відбудеться захист, подати ксерокопію ідентифікаційного коду опонента та дані про офіційного опонента.

5. Вчений секретар спеціалізованої вченої ради надає здобувачу консультації та пояснення щодо оформлення атестаційної справи після захисту. За бажанням здобувача спеціалізована вчена рада може надавати платні послуги, відповідно до переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть

надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами освіти, що належать до державної власності», а також оформлення атестаційної справи. У цьому разі здобувач укладає з університетом угоду «Про оформлення документів атестаційної справи», що оплачується згідно з кошторисом, затвердженим ректором університету.

5.1. Атестаційні справи брошурують у 2 швидкозшивачі з картону без зв'язок з урахуванням вимог МОН України. Один примірник атестаційної справи подається у Департамент атестації кадрів МОН України, інший залишається у спеціалізованій вченій раді з подальшою передачею її до архіву університету і зберігається упродовж 10 років.

5.2. Оформлена та підписана головою та ученим секретарем спеціалізованої вченої ради атестаційна справа та перший примірник дисертації в місячний термін подається МОН України.

Учений секретар спеціалізованої вченої ради несе персональну відповідальність за ідентичність стенограми та аудіозапису засідання, оформлення атестаційної справи відповідно до вимог МОН України (п. 4.8. «Положення про спеціалізовану вчену раду»)

Атестаційна справа реєструється в канцелярії університету та засвідчується печаткою університету.

5.3. Атестаційна справа подається до МОН України вченим секретарем спеціалізованої вченої ради університету.

6. Усю повноту відповідальності за якість та своєчасність проходження зазначених у цьому положенні документів та організацію процесу захисту дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора чи кандидата (доктора філософії) наук несуть голови та вчені секретарі спеціалізованих вчених рад університету.

Ступінь відповідальності інших співробітників встановлюється посадовими інструкціями.